

ÇOCUK KALBI

EDMONDO DE AMICIS

1. Baskı: Beyaz Balina Yayınları, İstanbul 2018
Yeni Baskı: Beyaz Balina Yayınları, İstanbul 2022

ÇOCUK KALBI

EDMONDO DE AMICIS

Bu çeviride kitabın özgün ve tam metnini içeren şu baskının e-kitap versiyonu kullanılmıştır: Edmondo De Amicis, *Cuore*, Marcello D'Orta'nın tanıtım yazısıyla, Ed. integrale, Roma, BEN Ragazzi, 1994.

ISBN: 978-605-188-292-5

YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 49238

MATBAA SERTİFİKA NO: 47939

© 2017. Bu kitabın yayın hakları Beyaz Balina Yayınları'na aittir.

Yayın yönetmeni: Bülent Oktay
Editör: Zarife Biliz
Çeviren: Yelda Gürlek
Redaksiyon: Burcu Yılmaz, Zarife Biliz
Son okuma: Zehra Hacıhasanoğlu
Kapak resmi: William H. Parkinson
Kapak ve sayfa tasarım uygulama: Ayşe Çalışkan

Baskı: **EKOSAN MATBAACILIK**

Maltepe Mah. Hastaneyolu Sok. No: 1 (Tarl Tarım Binası)
Zeytinburnu - İstanbul
Cilt: Umut Matbaacılık, İstanbul

Beyaz Balina Yayın Sanat Dağıtım Paz. San. ve Tic. Ltd. Şirketi

Ömerli Mah. Harmantepe Cad. No:17 Kat:4
Arnavutköy / İstanbul
Tel: 0212 544 41 41 Faks: 0212 544 66 70
info@beyazbalina.com.tr

ÇOCUK KALBI

EDMONDO DE AMICIS

İtalyancadan Çeviren: Yelda Gürlek

Yazar Hakkında

Edmondo De Amicis (1846 - 1908). İtalyan romancı, öykü yazarı ve şair. Önce seyahatnameleri, daha sonra çocuk ve okul hayatını konu edinen eserleri ile tanındı. Orta halli bir ailenin çocuğu olarak doğdu. Torino’da bir kolejde öğrenim gördükten sonra askeri okula girdi, topçu subayı oldu.

1866 yılında Üçüncü İtalyan Bağımsızlık Savaşı’na ve Custoza Seferi’ne katıldı. Askerlik kariyeri devam ederken ordu yayını olan *L’Italia Militare* dergisinde ilk öykülerini yayımladı. Yirmi bir yaşındayken derginin editörü oldu. Askerlikle ilgili fıkra ve makalelerini 1868’de *La Vita Militare* (Askerlik Hayatı) adı altında kitaplaştırdı. Bu kitabın kazandığı başarının ardından ordudan ayrılıp kendini tamamen yazmaya verdi. *La Nazione* gazetesinde yazar oldu.

Gazetede yazarlık yaptığı süre içinde Hollanda, İngiltere, Fas, İstanbul, Paris gibi yerlere seyahat etti. Çıktığı seyahatlerle ilgili izlenimlerini *Olanda* (1874), *Ricordi di Londra* (1874), *Marocco* (1876), *Constantinopoli* (1878-1879) ve *Ricordi di Parigi* (1879) adlı kitaplarında yayımladı. İstanbul gezisini anlattığı iki ciltlik *Constantinopoli* adlı eseri, Türkçeye *1874’te İstanbul* (Reşad Ekrem Koçu çevirisi; kısaltılmış metin, 1938) ve *İstanbul* (Beynun Akyavaş çevirisi; tam metin, 1981) başlıklarıyla çevrilmiştir. 1872’de kısa öykülerini kitaplaştırdığı *Novelle* (Öyküler) adlı kitabı bazı eleştirmenlerce en iyi eseri olarak kabul edilir.

1880’lerde seyahatlerine son verip kendini çocuk ve okul hayatını konu edinen eserlere verdi. 1886 tarihinde yayımla-

dığı *Çocuk Kalbi* adlı romanı, dünya çocuk edebiyatının başyapıtlarından kabul edilir. Kendi oğlunun günlüğünden esinlenerek yazdığı eser, kısa sürede çok büyük bir başarıya ulaştı, pek çok dile çevrildi.

Çevirmen Hakkında

Yelda Gürlek. 15 Eylül 1967’de Ankara’da doğdu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, İtalyan Dili ve Edebiyatı Bölümü’nden mezun oldu ve doktora tezini aynı fakültede Umberto Eco üzerine hazırladı. ODTÜ, Yeditepe ve Bahçeşehir üniversitelerinde okutman olarak İtalyanca dersleri, Galileo Galilei ve IMI İtalyan liselerinde de İtalyan edebiyatı üzerine dersler verdi. Dino Buzzati, Giorgio Bassani, Umberto Eco, Niccolò Ammaniti, Gianni Rodari, Guido Sgardoli, Stefano D’Anna, Sveva Casati Modignani, Maria Venturi’nin kitaplarını İtalyancadan Türkçeye çevirdi.

İÇİNDEKİLER

EKİM	9
KASIM	36
ARALIK	80
OCAK	115
ŞUBAT	152
MART	212
NİSAN	258
MAYIS	310
HAZİRAN	390
TEMMUZ	427

Yazarın Önsözü

Bu kitap, özellikle dokuz ile on üç yaş arasındaki ilkokul öğrencilerine hitap etmektedir ve başlığı da aslında *Çocuk Kalbi* yerine, *İtalya'daki Bir Devlet Okuluna Giden Üçüncü Sınıf Öğrencisinin Yazdığı Ders Yılı Günlüğü* olabilirdi. Bir ilkokul üçüncü sınıf öğrencisi tarafından yazıldığını söylerken, bu kitabın doğrudan, yani şu anda elinizde tuttuğunuz haliyle onun kaleminden çıktığını söylemek istemiyorum. O sadece okulda ve dışarıda gördüğü, duyduğu şeyleri günbegün defterine not etti ve sene sonu geldiğinde, babası onun duygu ve düşüncelerine sadık kalarak, hatta oğlunun kullandığı sözcükleri bile mümkün olduğunca değiştirmeden, yazdıklarını temize çekti. O da bundan tam dört yıl sonra, yani artık bir lise öğrencisiyken, babasının temize çektiği yazıyı yeniden gözden geçirdi ve zihninde hâlâ tazeliğini koruyan kişi ve olaylara dair anılarından yararlanarak notlarına yenilerini ekledi. Çocuklar, bu kitabı okuyun; onu seveceğinizi ve sizin için yararlı olacağını ümit ediyorum.

EKİM

Okulun İlk Günü

17 Ekim, Pazartesi

Bugün okulun ilk günü. Kırlarda koşup oynadığım üç aylık yaz tatili bir rüya gibi gelip geçti! Bu sabah annem üçüncü sınıfa kaydımı yaptırmak için beni Baretti İlkokulu'na götürdü: Aklım hâlâ kırlarda olduğundan ayaklarım geri geri gidiyordu. Sokaklar karınca sürüsü gibi çocuk kaynıyordu; iki kırtasiye dükkânı da çocuklarına okul çantası, kitap, defter satın alan anne babalarla tıklım tıklım doluydu. Okulun önünde de büyük bir kalabalık toplanmıştı, bir hademeye bekçi girişi boşaltmaya uğraşıyordu.

Kapıya yaklaştığımda bir elin omzuma dokunduğunu hissettim. İkinci sınıftaki öğretmenimdi; her zamanki güler yüzü ve dağınık kızıl saçlarıyla bana, “Ee, ne diyorsun Enrico? Bundan böyle yollarımız ayrılıyor ha?” dedi. Böyle olduğunu bilsem de sözleri kalbime dokundu. Zar zor içeri girdik. Bir ellerinde çocukları, ötekinde yıl sonu karneleriyle hanımefendiler, beyefendiler, köylü kadınlar, işçiler, subaylar, nineler, hizmetçiler, her tür insan girişteki salonu ve merdivenleri doldurmuştu; içeride, tiyatro girişlerindeki gibi bir uğultu vardı. Üç yıl boyunca neredeyse her günümü geçirdiğim, yedi sınıfın kapısının açıldığı bu büyük salonu yeniden gördüğüme memnundum. Etraf kalabalıktı, öğretmenler oradan oraya koşturup duruyordu. Birinci sınıftaki öğretmenim sınıfın kapısından

beni selamladı. “Enrico, bu yıl üst kattasın, demek seni ortalıkta dolaşırken göremeyeceğim,” deyip üzgün gözlerle yüzüme baktı.

Çocuklarına yer kalmadığı için telaşlanan anneler müdürün etrafını sarmıştı. Müdürün sakalları geçen seneye göre gözüme biraz daha kırışmış göründü. Okuldaki çocuklar da büyümüş, kilo almıştı. Sınıfların çoktan belirlendiği giriş katında, sınıfa girmek istemeyen ve küçük katırlar gibi inat eden birinci sınıfı öğrencileri vardı, bunları sınıfın kapısından içeri zorla sokmak gerekiyordu. Kimi sırasından kalkıp kaçıyor, kimi anne babasının uzaklaştığını görünce ağlamaya başlıyor, anne babalar da çocuklarını sakinleştirmek ya da sıralarına geri oturtmak için mecburen geri dönüyorlardı. Öğretmenlerinse hali perişandı.

Küçük kardeşim, Delicati öğretmenin; ben de birinci kattaki Perboni öğretmenin sınıfındaydım. Saat onda hepimiz sınıftaydık ve tam elli dört kişiydik: İkinci sınıftan neredeyse on beş, on altı arkadaşım vardı, her zaman sınıf birincisi olan Derossi de aralarında vardı. Yaz tatilini geçirdiğim ormanları, dağları düşününce okul bana nasıl küçük ve kasvetli geldi! Bizimle sürekli şakalaşan ve ufak tefek haliyle bizden biri gibi duran, son derece iyi kalpli ikinci sınıf öğretmenimiz de aklımdan çıkmıyordu. Dağınık kızıl saçlarıyla onu artık göremediğim için üzgündüm.

Yeni öğretmenimiz uzun boylu biri, sakalı yok, uzun saçlarına aklar düşmeye başlamış, alnında boylu boyunca derin bir çizgi var. Sesi tok ve aklımızdan geçenleri okur gibi gözlerini

hiç ayırmadan sırayla her birimizi tek tek süzüyor, yüzü de hiç gülmüyor. Kendi kendime, “İşte okulun ilk günü! Daha önümde dokuz ay var. Ne çok ders, ne çok sınav, ne büyük yorgunluk!” dedim.

Çıkışta hemen annemi bulmaya gittim, onu görmem lazımdı, koşup elini öptüm. O da durumu anlayıp bana, “Cesaret, Enrico! Birlikte çalışırız,” dedi. Böylece eve mutlu döndüm. Ama her zaman neşeli haliyle tatlı tatlı gülümseyen öğretmenimden ayrıldığımdan okul gözüme artık eskisi kadar güzel görünmüyordu.

Öğretmenimiz

18 Ekim, Salı

Bu sabahtan itibaren yeni öğretmenime de ısınmaya başladım. Biz sınıfa girerken o çoktan yerine oturmuştu. Geçen yılki öğrencilerinden bazıları geçerken kapıdan başlarını uzatıp onu selamlıyorlardı: “Günaydın öğretmenim! Günaydın Bay Perboni!” Hatta bazıları doğrudan sınıfa giriyor, hızla elini sıkıp kaçar gibi uzaklaşıyordu. Besbelli onu çok seviyor ve yeniden onun sınıfında olmayı istiyorlardı. Buna karşılık o da, “Günaydın,” diyor, kendisine uzanan elleri sıkıyor ama kimsenin yüzüne bakmıyordu. Her selamlaşmada ciddiyetini koruyor, yüzü pencereye dönük, alnındaki derin çizgiyi bozmadan karşıdaki evlerin çatısına bakıyordu. Gördüğü ilgi

karşısında sevineceği yerde acı çekiyor gibiydi. Sonra da dikkatle tek tek hepimize bakıyordu.

Bize bir şey yazdırırken masasından kalkıp sıraların arasında dolaşmaya başladı, bu arada yüzü baştan aşağı kırmızı kabarcıklarla kaplı bir oğlanı fark edip okumayı kesti. Çocuğun yüzünü avuçlarının arasına alarak dikkatlice baktı ve ona neyi olduğunu sordu, ateşi var mı diye anlamak için aynı anda elini çocuğun alnına koymuştu. Tam o sırada arkasında duran bir oğlan sıranın üzerine çıktı ve şaklabanlık yapmaya başladı. Öğretmen ansızın arkasına dönünce oğlan hemencecik yerine oturdu, başı önünde cezasını beklemeye koyuldu. Öğretmen bu kez elini onun başına koyup, “Bir daha sakın yapma,” dedi. Başka bir şey söylemeden yerine geçip yazdırmaya devam etti.

Yazdırma işi bittiğinde bir an için sessizce yüzümüze baktı, sonra kalın ama iyimser sesiyle tane tane konuşmaya başladı. “Dinleyin,” dedi. “Önümüzde, birlikte geçireceğimiz tam bir yıl var. Bu zamanı güzel geçirmeye bakalım. Aklınızı derslerinize verin ve uslu çocuklar olun. Benim ailem yok. Sizler benim ailemsiniz. Geçen yıla kadar hayatta bir annem vardı, onu da kaybettim. Tek başıma kaldım. Dünyada sizden başka kimsem yok, sizden başka seveceğim, düşüneceğim hiç kimse yok.

“Sizler benim evlatlarım yerindesiniz, hepinizi çok seviyorum ve sizden de aynı şekilde beni sevmenizi bekliyorum. Öğrencilerimin içinde cezayı hak edecek kimsenin olmasını istemem. İyi kalpli çocuklar olduğunuzu gösterin bana; okulumuz bizim ailemizdir ve sizler benim avuntum, gurur kayna-

ğımsınız. Bana şimdi bunun sözünü vermenizi beklemiyorum çünkü her birinizin bana yürekten evet dediğine eminim. Bunun için sizlere teşekkür ediyorum.” O sırada dersin bittiğini haber vermek üzere hademe sınıfa girdi. Hepimiz sessizce sıralarımızdan kalktık. Sıranın üstüne çıkan oğlan öğretmen yanına gitti, sesi titreyerek, “Öğretmenim, beni affedin,” dedi. Öğretmen onu alnından öperek, “Hadi, git oğlum,” dedi.

Talihsiz Bir Olay

21 Ekim, Cuma

Bu ders yılı bir felaketle başladı. Bu sabah okula giderken babama öğretmenin söylediklerini anlatıyordum, o sırada okulun kapısında toplanan kalabalığın yola taşmış olduğunu gördük. Babam, “Bir kaza oldu herhalde! Yıl fena başlıyor!” dedi. Zar zor içeri girdik. Büyük salon velilerle ve öğretmenlerin bir türlü sınıflarına sokamadığı öğrencilerle hıncahınç doluydu, bütün gözler müdürün odasına çevrilmişti ve içeriden, “Zavallı çocuk! Zavallı Robetti!” sözleri duyuluyordu. Tepeden bakıldığında, insanlarla dolu büyük salonun dibinde bekçinin şapkasıyla müdürün kel kafası görülüyordu. Derken içeri silindir şapkalı bir adam girdi. Herkes, “Doktor geldi herhalde,” dedi. Babam oradaki bir öğretmene, “Ne oldu, acaba?” diye sordu. “Ayağının üstünden araba geçmiş,” diye yanıtladı öğretmen. “Ayağı kırılmış,” dedi bir başkası.

Söz konusu olan ikinci sınıfa giden bir oğlandı. Dora Grossa Sokağı’ndan okula doğru gelirken, küçüklerden birinin annesinin elinden kurtulup yolun ortasında düştüğünü ve tam o sırada bir atlı yolcu arabasının çocuğa doğru geldiğini görmüş, canı pahasına kendini yola atmış, küçük çocuğu zamanında yakalayıp sağ salım kurtarmış ama kendi ayağını çekmekte geç kalmış.

Bir topçu yüzbaşının oğluymuş.

Bize bunu anlattıkları sırada bir kadın aklını kaçırmış gibi kalabalığı yararak salondan içeri daldı. Bu kadın, evine haber gönderilerek okula çağrılan Robetti’nin annesinden başkası değildi. Bu sırada hıçkırıklar içindeki bir başka kadın ona doğru koşup boynuna sarıldı. O da kurtulan çocuğun annesiydi. İkisi birlikte odaya koşular ve hemen peşlerinden canhıraş bir feryat yükseldi: “Ah, benim canım Giulio’m! Canım yavrum!” O sırada bir fayton kapının önünde durdu ve az sonra müdür kucığında yüzü solgun, gözleri kapalı, baş omzuna dayalı çocukla birlikte odasından çıktı. Herkes suspus olmuştu, sadece annenin hıçkırıkları duyuluyordu. Yüzü bembeyaz kesilen müdür bir an durdu ve çocuğu oradakilere göstermek için kollarını hafifçe yukarı kaldırdı. O sırada bütün öğretmenler, veliler, çocuklar hep bir ağızdan, “Aferin sana, Robetti! Ah zavallı çocuk, aferin sana!” diye mırıldanıyor, herkes ona öpücük yolluyordu. Öğretmenler ve çocuklar da yanlarından geçerken sevgiyle Robetti’nin ellerine, kollarına dokunuyorlardı. Robetti gözlerini açıp, “Çantam!” dedi. Kurtardığı çocuğun annesi gözyaşları içinde ona çantasını

gösterdi: “Çantayı ben getiririm, iyi kalpli, güzel melek, onu sana ben getiririm.” Bir yandan da yaralı çocuğun elleriyle yüzünü kapatmış olan annesini teselli ediyordu. Dışarı çıkıp çocuğu faytona yatırdılar ve hemen yola koyuldular. Biz de ancak o zaman yeniden sessizce okula girebildik.

Kalabriyalı Çocuk

22 Ekim, Cumartesi

Dün öğleden sonra öğretmenimiz bize zavallı Robetti’nin bir süre koltuk değnekleriyle yürümek zorunda kalacağını söylerken müdür okula yeni kaydolmuş bir çocukla sınıfa geldi. Oğlan koyu tenliydi ve saçları simsiyahtı, kocaman siyah gözleri, alnının tam ortasında birleşen gür kaşları vardı; ayrıca tepeden tırnağa koyu renk giyinmiş, beline de siyah deri bir kemer takmıştı. Müdür, öğretmenin kulağına bir şeyler fısıldadı, daha sonra kapkara iri gözleriyle ürkek ürkek bakan çocuğu ona teslim edip sınıftan çıktı.

Öğretmen çocuğun elinden tuttu, sınıfa dönüp, “Hepiniz memnun olmalısınız,” dedi. “Buradan beş yüz mil uzakta, Kalabriya Bölgesi’nde doğmuş küçük bir İtalyan bugün okulumuza kayıt olmuş. Uzaktan gelen bu kardeşinizi sevin. O, İtalya’ya önemli insanlar, çalışkan işçiler ve cesur askerler kazandıran, yurdun şan ve şeref dolu bir köşesinde, uçsuz bucaksız ormanların ve heybetli dağların uzandığı, yetenekli ve cesur insanların yaşadığı, vatanımızın en güzel yörelerin-

den birinde dünyaya gelmiş. Onu öyle çok sevin ki doğduğu topraklardan uzak olduğunu unutsun; bir İtalyan çocuğunun ülkenin hangi okuluna giderse gitsin orada daima kardeşleriyle birlikte olacağını gösterin ona.”

Sözlerini bitirdikten sonra ayağa kalktı ve duvardaki İtalya haritasında Kalabriya’nın yerini gösterdi. Sonra, “Ernesto Derossi!” diye seslendi. Her zaman sınıf birincisi olan Derossi ayağa kalktı. “Buraya gel,” dedi öğretmen. Derossi sırasından kalktı, öğretmen masasının yanına gidip yüzünü Kalabriyalı çocuğa döndü.

Öğretmen, “Sen okul birincisi olarak, bütün sınıf adına, yeni gelen arkadaşına hoşgeldin de ve onu kucakla. Piemonteli çocuklarla Kalabriyalı çocukların kucaklaşması olacak bu,” diye devam etti. Derossi herkesin duyabileceği bir sesle, “Hoşgeldin!” diyerek Kalabriyalı çocuğu kucakladı ve Kalabriyalı çocuk da coşkuyla onu yanaklarından öptü. Herkes alkışladı. “Sessiz olun!” diye bağırdı öğretmen, “Okulda alkış olmaz!” Yine de memnuniyeti gözden kaçırmıyordu.

Kalabriyalı çocuk da halinden memnundu. Öğretmen ona yerini gösterip sırasına kadar eşlik etti. Sonra yeniden, “Size söylediklerimi sakın aklınızdan çıkarmayın,” dedi. “Kalabriyalı bir çocuğun Torino’da ve Torinolu bir çocuğun da Kalabriya’da kendini evinde hissedebilmesi için ülkemiz tam elli yıl boyunca savaştı, bu uğurda otuz bin İtalyan can verdi. Sizler birbirinizi saymalı ve sevmelisiniz; içinizden biri çıkar da günün birinde buralı olmadığı için onun kalbini kıra-

cak olursa, üç renkli bayrağımızın yanından geçerken başını kaldırıp bakmaya hakkı olmaz bir daha.”

Kalabriyalı çocuk sırasına oturur oturmaz yakınındaki sıra arkadaşları ona birkaç kalemle bir ıstampa hediye ettiler, arka sıradan biri de İsveç pulu yolladı.

Sınıf Arkadaşlarım

25 Ekim, Salı

Kalabriyalı çocuğa pul yollayan benim en sevdiğim arkadaşım. İsmi Garrone, yaşça sınıfın en büyüğüdür, neredeyse on dört yaşında, kafası kocaman, omuzları geniştir. Kalbinin iyiliği gülümsemesinden bile anlaşılır ama her zaman büyük adam gibi düşünceli bir hali vardır. Arkadaşlarımın çoğunu artık tanıdığımı söyleyebilirim. Coretti isminde sevdiğim bir arkadaşım daha var, çikolata rengi bir kazak giyer, başına da kedi kürkünden şapka takar, her zaman neşelidir. Babası, 1866 senesinde Prens Umberto’nun birliğinde askerlik yapmış bir oduncu, söylendiğine göre üç madalyası varmış.

Bir de küçük Nelli var. Bu zavalılık çelimsiz, soluk benizli ve de kambur. Güzel kıyafetler giyen ve sürekli üstünü başını silkeleyen çocuğun ismi Votini. Önümdeki sırada, yüzü elma gibi yuvarlak, burnu tostoparlak, babası duvarcı olduğu için herkesin “Küçük Duvarcı” dediği bir çocuk oturuyor; onun çok özel bir yeteneği var, ‘tavşan surati’ yapabiliyor. Sınıftakiler ondan tavşan surati yapmasını istiyor, sonra da gülüyorlar. Cebine mendil gibi tıktırdığı şekilsiz bir

şapkası var. Küçük Duvarcı’nın yanında, divitlere, resimlere ve kibrit kutularına düşkün olan Garoffi oturuyor; baykuş gagasını andıran burnu ve ufacık gözleriyle ince uzun bir çocuk. Öğretmen sorduğunda gizlice bakmak için dersleri turnaklarının üzerine yazıyor.

Ayrıca küçük bir beyefendi olan, kendini beğenmiş Carlo Nobis var; o da benim sevimli bulduğum iki çocuğun ortasında oturuyor: Bu çocuklardan biri demircinin oğlu... Dizlerine kadar inen kocaman ceketinin içinde âdeta kayboluyor, hastalıklı gibi görünen solgun yüzü hep ürkek, hiç gülmüyor. Kızıl saçlı öteki oğlanın bir kolu felçli ve iş görmeyen kolunu boynuna taktığı askıda taşımak zorunda. Babası Amerika’ya gitmiş, annesi de sokak sokak dolaşarak sebze satıyor.

Solumda oturan Stardi’ye gelince, o da tıknaz, sanki boynu yokmuş gibi görünen suratsız bir oğlan. Anlaması kıt gibi dursa da öğretmeni alnını buruşturarak ve dişlerini sıkarak gözünü kırpmadan, can kulağıyla dinler. Öğretmen ders anlatırken etrafındakiler ona bir şey soracak olsa birinci ve ikinci seferinde cevap vermez ama üçüncüsünde tekmeyi basar. Onun yanında, yüzünde sert ve kederli bir ifadeyle, daha önce başka bir okuldan atılmış olan Franti oturur. Birbirine tıpatıp benzeyen ve hep birörnek giyinen ikizleri de unutmayalım. Her ikisi de Kalabriyalılara özgü, kenarında sülün tüyü bulunan birer şapka takıyor. Ama içlerinde en güzel ve zekileri, bu yıl da kesin birinci olacak Derossi’dir. Bunu şimdiden fark ettiğinden öğretmen de sürekli onu tahtaya kaldırıyor. Ama ben demircinin oğlu Precossi’yi çok

seviyorum; hani şu ceketi dizlerine kadar inen, hastalıklı gibi görünen oğlan... Babasından dayak yediğini söylüyorlar; öyle çekingen ki biri bir şey soracak ya da ona dokunacak olsa yumuşacık, mahzun bakışlarıyla hemen, “Affedersin,” der. Fakat içlerinde en muhteşemleri ve en iyi kalplisi yine Garrone’dır.

Soylu Bir Davranış

26 Ekim, Çarşamba

Bu sabah olanlar Garrone’yi daha iyi tanımamı sağladı. Birinci sınıftaki öğretmenim ziyaretimize kaçta gelebileceğini sormak için beni yolda durdurduğundan biraz geç kalmıştım. Sınıfa girdiğimde öğretmen henüz gelmemişti. Üç ya da dört çocuk zavallı Crossi’ye eziyet ediyordu, hani şu bir kolu felçli, annesi sokaklarda sebze satan kızıl saçlı çocuk... Onu cetvelleriyle dürtüyor, suratına kestane kabukları fırlatıyor, boynuna astığı kolunu taklit ederek çolak, ucube diye alay ediyorlardı. Buna karşılık o da sırasında sinmiş, beti benzi atmış bir halde kendisini rahat bırakmaları için yalvaran gözlerle bir birine bir ötekine bakıyor, çaresizce alaylarını dinliyordu. Çocukların alayları uzadıkça Crossi öfkeden titremeye başladı, yüzü kıpkırmızı kesildi.

Çirkin suratlı Franti ansızın bir sıranın üzerine çıktı ve Crossi’nin, iki kolunda birer sepetle oğlunu okulun kapısında bekleyen, o günlerdeyse hastalığı yüzünden gelemeyen annesinin

taklidini yapmaya başladı. Sınıftakilerin çoğu kahkahalarla güldü. İşte o anda Crossi çılgına döndü ve eline geçirdiği mürekkep hokkasını var gücüyle oğlana fırlattı fakat Franti kenara çekilince hokka, sınıfa giren öğretmenin göğsüne isabet etti. Herkes korkudan çil yavrusu gibi dağılıp suspus oldu.

Beti benzi atan öğretmen kürsüye çıktı, sert bir sesle,

“Bunu kim yaptı?” diye sordu.

Kimse sesini çıkarmadı.

Öğretmen sesini daha da yükselterek sorusunu tekrarladı: “Bunu kim yaptı?”

Bunun üzerine zavallı Crossi’ye acıyan Garrone yerinden fırladı ve kendinden emin bir şekilde, “Ben yaptım,” dedi.

Öğretmen önce dikkatle Garrone’nin yüzüne, sonra da hayrete düşen ötekilere baktı ve sakın bir sesle, “Sen değilsin,” dedi.

Bir süre sustuktan sonra ekledi: “Suçluyu cezalandırmayacağım. Ayağa kalksın!”

Crossi ayağa kalktı, “Bana vuruyorlardı, alay ediyorlardı, kendimi kaybettim ve hokkayı fırlattım...” dedi ağlayarak.

“Oturabilirsin,” dedi öğretmen. “Şimdi de Crossi’nin bunu yapmasına sebep olanlar ayağa kalksın.”

Dördü birden başları önlerinde ayağa kalktılar.

“Siz,” dedi öğretmen, “bir arkadaşınıza, üstelik yaşadığı talihsizlik yüzünden kendisini savunmaktan aciz birine, sizi kışkırtmadığı halde hakaret ettiniz. İnsanlığa sığmayan en aşağılık, en utanç verici davranışta bulundunuz. Alçaklar!”

Sözlerini bitirince sıraların arasına girdi, başını önüne eğ-